

Vergaderjaar 2025–2026

36 923

Wijziging van de Wet op het kindgebonden budget en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering in verband met het verhogen van het afbouwpercentage voor ouders met een toetsingsinkomen vanaf € 57.950

Nr. 7

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 29 juni 2026

De regering heeft met belangstelling kennisgenomen van het verslag van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid inzake bovengenoemd wetsvoorstel. Zij is de Kamerfracties erkentelijk voor hun inbreng. De beantwoording van de vragen in deze nota volgt de inhoudsopgave van het verslag.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	1
2.	Hoofdpijnen van het wetsvoorstel	5
3.	Wijziging Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering	19
4.	Verhouding tot hoger recht	20
5.	Inkomenseffecten	21
6.	Financiële gevolgen voor het Rijk	25
7.	Caribisch Nederland	26
8.	Regeldrukeffecten, waaronder gevolgen voor de burger	26
9.	Toetsing en consultatie	27
10.	Evaluatie	28
11.	Overgangsrecht en inwerkingtreding	28

1. Inleiding

*De leden van de **GroenLinks-PvdA-fractie** lezen dat opeenvolgende verhogingen van het kindgebonden budget ertoe hebben geleid dat steeds meer gezinnen kindgebonden budget ontvangen, en dat dat niet doelmatig is. Deze leden kunnen de beschreven redenering volgen dat rijkere ouders het kindgebonden budget wellicht niet nodig hebben om in het levensonderhoud van hun kinderen te voorzien, deze leden merken daarbij wel op dat de «ondoelmatigheid» wat hen betreft alleen opgaat in zoverre het gaat om daadwerkelijk rijke ouders, en niet wanneer het gaat om mensen met een middeninkomen die net niet afhankelijk zijn van het kindgebonden budget om niet in armoede terecht te komen. Daarnaast merken deze leden op dat de kinderbijslag volgens deze redenering nog*

een stuk ondoelmatiger is, aangezien die helemaal niet inkomensafhankelijk is en dus voor een groter deel ten goede komt aan ouders die het extra bedrag niet nodig hebben. Deze leden pleiten er zeker niet voor om op de kinderbijslag te bezuinigen, maar zijn wel benieuwd waarom nu precies gekozen wordt voor een bezuiniging op het kindgebonden budget. De kinderbijslag is een voorbeeld dat het dichtst bij het kindgebonden budget in de buurt komt, maar in de fiscaliteit zijn vele regelingen te vinden die niet doelmatig zijn – het lage tarief in de vennootschapsbelasting is bijvoorbeeld extreem ondoelmatig als het gaat om het ondersteunen van het midden-en kleinbedrijf (mkb), omdat het bedrag dat het Rijk door die regeling misloopt voor een groot deel terecht komt bij de allerrijksten en grote bedrijven.

Kan de regering toelichten wat het kindgebonden budget geschikter maakt om op te bezuinigen dan andere niet-doelmatige regelingen? De keuze voor deze maatregel vloeit voort uit de budgettaire opgave waarvoor het departement zich gesteld zag. Voor deze opgave is conform de begrotingsregels binnen de SZW-begroting dekking gevonden en is daarmee ook het kindgebonden budget gericht gemaakt.

Voorts merken de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie op dat de regering voornemens is het kindgebonden budget en de kinderbijslag samen te voegen, waarbij het inkomensafhankelijke deel (vergelijkbaar met het huidige kindgebonden budget) kleiner wordt en het inkomensonafhankelijke deel groter. Dat betekent dat juist rijkere ouders een hogere toelage zullen krijgen, wat volgens de bij het voorliggende wetsvoorstel geleverde toelichting niet doelmatig is.

Deze leden vragen de regering om te reflecteren op deze twee voorstellen in relatie tot elkaar. Ook vragen de leden zich af hoe het genoemde voornemen tot samenvoeging van de kindregelingen zich tot de hier gegeven argumentatie om op het kindgebonden budget te bezuinigen? Met het wetsvoorstel tweede knikpunt zorgt dit kabinet ervoor dat het kindgebonden budget zich meer richt op ouders die op basis van hun draagkracht extra financiële ondersteuning nodig hebben om in de kosten van kinderen te voorzien, voor wie de regeling oorspronkelijk ook bedoeld was.

Daarnaast betreft het een ombuiging vanwege een per saldo tegenvaller op de SZW-begroting bij de voorjaarsbesluitvorming 2025, waardoor onder meer de bezuiniging op de kinderopvang voor werkenden is teruggedraaid. De per saldo tegenvaller op de SZW-begroting was voornamelijk het gevolg van hogere arbeidsongeschiktheidsuitgaven, in het bijzonder de WIA.

Met het wetsvoorstel wordt het huidige stelsel gericht gemaakt in aanloop naar de samenvoeging van de kinderbijslag en het kindgebonden budget tot één regeling. Het kabinet heeft uw Kamer op 18 juni 2026¹ over deze nieuwe regeling geïnformeerd. De komende jaren zullen een transitie vormen.

Deze leden zijn overigens van mening dat er goede andere redenen zijn om minder inkomensafhankelijke regelingen te willen, ook als dat niet doelmatig is – bijvoorbeeld om de complexiteit voor zowel de ontvangers van die regelingen als de uitvoerders terug te dringen, of meer zekerheid voor ontvangers te bewerkstelligen. In het specifieke geval van de kindregelingen kan ook herverdeling tussen ouders enerzijds en mensen zonder kinderen anderzijds een overweging zijn. Deze leden staan daarom

¹ Kamerstuk 335507.

in principe positief tegenover het voorstel om de kindregelingen samen te voegen en daarbij een groter «vast» (inkomensonafhankelijk) deel uit te keren.

Deze leden menen echter ook dat de som van een maatregelenpakket vooral positief uit moet pakken voor lage inkomens en middeninkomens, en niet voor hoge inkomens. Deze leden vragen of de regering het daarmee eens is. Ook vragen zij de regering om de gevolgen van dit wetsvoorstel op het gebied van zekerheid en stabiliteit voor ouders toe te lichten, en aan te geven in hoeverre de regering deze gevolgen wenselijk acht.

Zoals altijd let het kabinet op de inkomenseffecten voor verschillende groepen. Daarbij wordt bij de koopkrachtraming niet alleen gekeken naar wijzigingen in de kindregelingen, maar naar het totale effect van alle beleidsmatige wijzigingen en de ontwikkeling van lonen en prijzen voor verschillende inkomensgroepen. Het kabinet publiceert deze koopkrachtraming op Prinsjesdag. Het kabinet heeft uw Kamer op 18 juni 2026² geïnformeerd over de ambities ten aanzien van de nieuwe kindregeling. Zekerheid en voorspelbaarheid voor ouders spelen hierin een belangrijke rol. Voor het einde van 2026 verwacht het kabinet uw Kamer over de uitwerking te kunnen informeren.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie zijn ook benieuwd naar de timing van het wetsvoorstel in relatie tot het voornemen tot samenvoeging van de kindregelingen. Het voorstel uit het coalitieakkoord lijkt namelijk gedeeltelijk het tegenovergestelde effect te hebben van het voorliggende wetsvoorstel.

Deze leden vragen daarom of het niet logischer was de twee voorstellen te combineren, en de genoemde bezuinigingsopgave, indien de regering het per se wenselijk acht deze met het kindgebonden budget in te vullen en niet met één van de vele ondoelmatige regelingen die ten goede komen aan de allerrijksten, simpelweg te verwerken in het voorstel uit het coalitieakkoord.

Het kabinet wil het beter richten van het kindgebonden budget per 1 januari 2027 doorvoeren.

Een combinatie met de nieuwe kindregeling zou dit proces onnodig vertragen, omdat de verwachting is dat de nieuwe kindregeling per 2030 in werking kan treden. Een dergelijke combinatie heeft daarom niet de voorkeur van het kabinet.

Deze leden merken op dat dit zowel voor huishoudens als voor uitvoeringsorganisaties wellicht een prettigere optie was geweest – huishoudens zouden zich immers minder met een sterk fluctuerende toeslag geconfronteerd zien, terwijl uitvoeringsorganisaties niet twee keer een majeure wijziging zouden hoeven doorvoeren.

Kan de regering toelichten waarom zij daar niet voor heeft gekozen?

De betrokken uitvoerders geven aan dat dit wetsvoorstel uitvoerbaar is en bovendien weinig impact heeft op de uitvoeringscapaciteit. Zij geven aan dat impact op de uitvoering een gevolg is van samenloop tussen verschillende trajecten. Uit de reacties van particulieren in de internetconsultatie blijkt overigens niet dat ouders zich zorgen maken over toeslagbedragen die van jaar op jaar veranderen.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen ook wat € 57.950 prijspeil 2024 is in het prijspeil van 2026. Om welke bedrag gaat het naar verwachting in 2027 (op basis van de voorspelde cumulatieve tabelcorrec-

² Kamerstuk 335507.

tiefactor voor de periode 2025 tot en met 2027)? Deze leden willen daarnaast graag weten welke plaats huishoudens met dit inkomen hebben in de inkomensverdeling, zowel voor alleenstaanden als koppels. Gaat het hier volgens de regering om lage inkomens, lage middeninkomens, middeninkomens, hoge middeninkomens of hoge inkomens? En indien de regering het eens is dat het hier gedeeltelijk gaat om mensen met een laag middeninkomen: in hoeverre vindt de regering het «ondoelmatig» om lage middeninkomens te ondersteunen bij het dragen van de kosten van het levensonderhoud van kinderen?

Voor de beantwoording van deze vraag is gebruik gemaakt van de door het CPB geprognosticeerde tabelcorrectiefactor (bron: CEP 2026). Een tweede afbouwgrens van € 57.950 (prijspeil 2024) komt daarbij naar verwachting overeen met een bedrag van € 60.347 (prijspeil 2026) en € 61.856 (prijspeil 2027).

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen welke plaats huishoudens met dit inkomen hebben in de inkomensverdeling zowel voor alleenstaanden als koppels en of met de maatregel lage, lage middeninkomens, middeninkomens, hoge middeninkomens of hoge inkomens worden geraakt. Zij vragen of de regering het ondoelmatig vindt om lage middeninkomens te ondersteunen. Er is geen eenduidige definitie van lage, midden of hoge inkomens. Onderstaande tabel toont de verdeling van het mediane inkomenseffect verdeeld naar inkomensgroepen in 2028. Hierbij is zichtbaar dat de laagste 60% van de inkomens geen of een beperkt inkomenseffect heeft van deze maatregel en dat inkomenseffect het hoogst is bij de hoogste 20% van de inkomensverdeling (vijfde inkomenskwintiel).

In sommige huishoudsituaties verliezen huishoudens met een hoger inkomen het recht op het kindgebonden budget door deze maatregel. Hiermee wordt het kindgebonden budget meer gericht op lage en middeninkomens.

Tabel 1: Verdeling van het mediane inkomenseffect voor huishoudens met effect naar inkomensgroepen in 2028

Inkomensgroep	Mediaan inkomenseffect	Aantal huishoudens met effect ¹	Totaal aantal huishoudens
1° (<=106% WML)	–	0	1.640.000
2° (106–172% WML)	–	0	1.640.000
3° (172–257% WML)	– 0,3%	100.000	1.640.000
4° (257–382% WML)	– 1,0%	280.000	1.640.000
5° (>382% WML)	– 1,1%	100.000	1.640.000

¹ Deze doorrekening van de inkomenseffecten is gemaakt met het microsimulatiemodel Mimosi. Op basis van dit model heeft de maatregel effect op 480.000 huishoudens tegenover 456.000 huishoudens in de budgettaire raming van het Ministerie van SZW. In de budgettaire raming worden ook inzichten uit realisatiedata meegenomen, daarom komt de budgettaire raming op een lager aantal huishoudens. De budgettaire raming is leidend.

Bron: Berekening SZW op basis van CEP 2026-raming.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen ook of de regering van mening dat het kindgebonden budget alleen doelmatig is als het directe kinderarmoede voorkomt of is de doelstelling van deze toeslag wat de regering betreft breder?

Het kindgebonden budget is een tegemoetkoming van de overheid in de kosten van kinderen voor lagere en middeninkomens. Het doel hiervan is het bevorderen van de ontplooiingskansen van kinderen en op basis van draagkracht een financiële bijdrage te leveren aan de kosten voor kinderen. Dit wetsvoorstel maakt het kindgebonden budget doelmatiger, omdat het meer wordt gericht op lagere en middeninkomens.

Deze leden van de **Groep Markuszower** vragen waarom de regering ondanks deze structurele problemen opnieuw kiest voor aanpassing van een complex toeslageninstrument in plaats van vereenvoudiging van het stelsel. De leden van de Groep Markuszower vragen daarnaast waarom juist gezinnen met een midden- of hoger inkomen extra worden geraakt door een hoger afbouwpercentage.

Vanwege de budgettaire opgave van de SZW-begroting wordt het kindgebonden budget met deze maatregel gericht gemaakt. Het kindgebonden budget richt zich weer meer op de oorspronkelijke doelgroep: de lage en middeninkomens. Met de naar verwachting in 2030 in werking tredende nieuwe kindregeling wordt beoogd het stelsel te vereenvoudigen.

De leden van de Groep Markuszower vragen of de regering erkent dat werkende gezinnen hierdoor opnieuw geconfronteerd worden met hogere marginale druk en lagere koopkracht.

Het effect op de marginale druk hangt af van de inkomenshoogte. Voor werkende ouders met een toetsingsinkomen tot € 57.950 (prijzen 2024) verandert de marginale druk niet. De marginale druk loopt beperkt op (met circa 4%-punt) voor werkenden met een inkomen vanaf € 57.950. Voor huishoudens die het recht op kindgebonden budget verliezen, daalt de marginale druk (met 8,5%-punt in 2028). Het wetsvoorstel leidt ook tot inkomenseffecten.

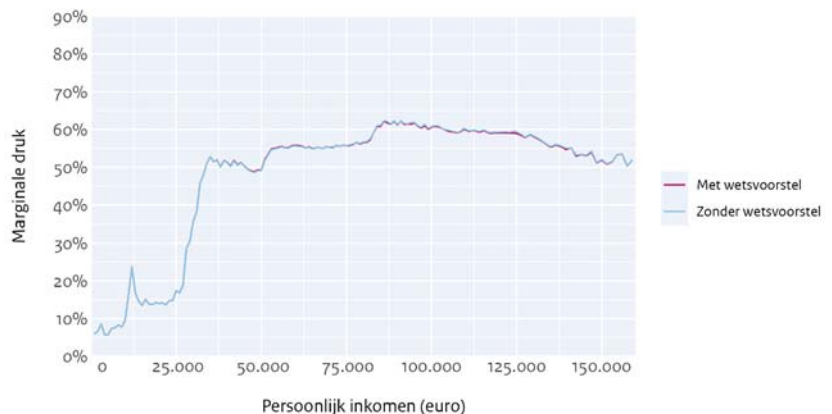
Huishoudens met een hoger inkomen verliezen (een deel van) het recht op kindgebonden budget. Het kabinet vindt de beperkte stijging van de marginale druk voor de werkenden met een inkomen op het tweede afbouwpad en de negatieve inkomenseffecten (voor met name hogere inkomens) aanvaardbaar.

2. Hoofdpijnen van het wetsvoorstel

De leden van de **D66-fractie** vragen of de regeringen de marginale druk van huishoudens kan uitsplitsen naar inkomensgroep.

Onderstaande figuur 1 toont de gemiddelde marginale druk naar inkomenshoogte voor werkenden in 2028. Waar de paarse lijn zichtbaar is, zorgt het wetsvoorstel voor een wijziging van de gemiddelde marginale druk.

Figuur 1: Gemiddelde marginale druk naar inkomenshoogte voor werkenden in 2028

Bron: Berekening SZW op basis van CEP2026-raming.

De leden van de D66-fractie vragen hoe dit wetsvoorstel zich verhoudt tot de voorgenomen nieuwe kindregeling uit het coalitieakkoord «Aan de slag». Kan de regering dit nader toelichten, zo vragen deze leden.

Met het wetsvoorstel tweede knikpunt zorgt dit kabinet ervoor dat het kindgebonden budget zich meer richt op ouders die op basis van hun draagkracht extra financiële ondersteuning nodig hebben om in de kosten van kinderen te voorzien, voor wie de regeling oorspronkelijk ook bedoeld was. Daarnaast betreft het een ombuiging vanwege een per saldo tegenvaller op de SZW-begroting bij de voorjaarsbesluitvorming 2025, waardoor onder meer de bezuiniging op de kinderopvang voor werkenden is teruggedraaid. De per saldo tegenvaller op de SZW-begroting was voornamelijk het gevolg van hogere arbeidsongeschiktheidsuitgaven, in het bijzonder de WIA.

Met het wetsvoorstel wordt het huidige stelsel gerichter gemaakt in aanloop naar de samenvoeging van de kinderbijslag en het kindgebonden budget tot één regeling. Het kabinet heeft uw Kamer op 18 juni 2026³ over deze nieuwe regeling geïnformeerd. De komende jaren zullen een transitie vormen.

De leden van de D66-fractie vragen waarom niet is gekozen voor (gedeeltelijke) aansluiting bij de afbouwpaden van de huurtoeslag of zorgtoeslag. Welke opties heeft de regering in deze trant verkend, zo vragen deze leden.

Het kabinet verhoogt het afbouwpercentage van het kindgebonden budget vanaf een inkomen vanaf € 63.094 in 2028 (prijzen 2028⁴), zodat de afbouw niet samenvalt met de afbouw van de zorgtoeslag en grotendeels de afbouw van de huurtoeslag. Bij de samenloop met de afbouwpaden van de zorgtoeslag en huurtoeslag zouden lagere inkomens te maken krijgen met een stapeling van marginale druk, waarbij het tweede afbouwpercentage van het kindgebonden budget optelt bij het afbouwpercentage van de zorgtoeslag en huurtoeslag. Het kabinet heeft daarom de optie om het tweede afbouwpunt te verlagen en te laten aansluiten bij de afbouwpunten van de zorgtoeslag en huurtoeslag niet overwogen. Een samenloop van afbouwpaden zonder stapeling van marginale druk kan alleen worden bereikt bij een verdergaande stelselwijziging, zoals een basisbehoefte toeslag. Hierbij worden de zorgtoeslag, huurtoeslag en het kindgebonden budget samengevoegd tot één toeslag met één afbouwpercentage⁵.

De zorgtoeslag is afgebouwd bij een inkomen van circa € 44.300 voor alleenstaanden en € 56.000 voor paren in 2028 (prijzen 2028). De huurtoeslag is afgebouwd bij een inkomen van maximaal circa € 64.000 in 2028. Werkenden met een inkomen tussen € 63.094 en circa € 64.000 hebben als gevolg van de nota van wijziging te maken met de samenloop met de afbouw van de huurtoeslag. Het kabinet verlaagt met de nota van wijziging het tweede knikpunt in de afbouw van het kindgebonden budget als dekking om gegevensdeling ten behoeve van de algemene bijstand binnen het wetsvoorstel proactieve dienstverlening in werking te laten treden.

Hierbij heeft het kabinet gekozen voor de verlaging van het tweede knikpunt in plaats van een verhoging van het (tweede) afbouwpercentage, omdat alle werkenden met een inkomen op het (tweede) afbouwpad dan te maken hebben met een hogere marginale druk.

³ Kamerstuk 335507.

⁴ Dit antwoord toont het afbouwpunt in prijzen 2028, waar dat bij andere antwoorden in prijzen 2024 gebeurt. Dit om een juiste vergelijking te maken met de inkomenshoogtes waar de zorgtoeslag en huurtoeslag zijn afgebouwd.

⁵ Deze optie is uitgewerkt in fiche 16 van de uitgewerkte beleidsopties bij het eindrapport Toekomst toeslagen, te raadplegen via <https://open.overheid.nl/documenten/1440dd1e-d02e-451e-bc64-fa52c5e4beeb0/file>.

Het kabinet plaatst kanttekeningen bij verdere verlaging van de vermogensgrenzen, omdat dit kan leiden tot meer hoge terugvorderingen doordat het hele recht op de toeslag vervalt bij overschrijding van de vermogensgrens. Daarnaast zorgt een verdere verlaging van de vermogensgrenzen ervoor dat de vermogenstoets aanzienlijk strenger wordt dan de inkomenstoets. Deze afruilen zijn ook beschreven in de memorie van toelichting.

*De leden van de **GroenLinks-PvdA-fractie** lezen dat de regering een «geleidelijk oplopend» afbouwpercentage vanaf het tweede afbouwpunt voorstelt. Begrijpen deze leden goed dat het hier gaat om een verhoging van het afbouwpercentage van 4,3%-punt in 2027 en nog eens 0,45%-punt in 2028? In hoeverre vindt de regering dat hier sprake is van een «geleidelijke» verhoging?*

Met de invoer van het tweede knikpunt wordt een vaste verhoging van 4,3%-punt voorgesteld. Per 2027 wordt het afbouwpercentage vanaf dit tweede knikpunt verhoogd van 8,05% naar 12,35%. In 2028 wordt het afbouwpercentage verhoogd van 8,5% naar 12,80%.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie lezen ook dat de regering naar aanleiding van de motie Flach c.s. (Kamerstuk. 36 725, nr. 23) enkele alternatieven heeft overwogen, maar uiteindelijk besloten heeft niet af te wijken van het oorspronkelijke plan. Deze leden merken op dat de genoemde motie Flach c.s. niet verzoekt om alternatieven te overwegen, maar om het oorspronkelijke voorstel aan te passen. Klopt het dat de regering er dus voor kiest om deze aangenomen motie naast zich neer te leggen? De leden van de GroenLinks-PvdA merken op dat zij dat problematisch vinden, en vragen de regering of zij deze keuze wil heroverwegen. Ook vragen zij de regering wat het nieuwe afbouwpercentage zou worden als budgetneutraal gekozen wordt voor een tweede afbouwpunt van € 75.000 (prijspeil 2024) en een vermogensgrens gelijk aan het heffingsvrij vermogen in box 3. Kan de regering toelichten in hoeverre zij deze variant wenselijk vindt? En hoe verhoudt dat oordeel zich tot het voornemen in het coalitieakkoord om de vermogensgrens in de zorgtoeslag gelijk te stellen aan het heffingsvrij vermogen in box 3?

Het kabinet heeft de motie zorgvuldig afgewogen. Na weging van relevante aspecten is de meest evenwichtige keuze gemaakt. Indien ervoor gekozen zou worden om het tweede afbouwpunt budgetneutraal te verhogen naar € 75.000 (prijspeil 2024) in combinatie met een vermogensgrens gelijk aan het heffingsvrij vermogen in box 3 dan dient het nieuwe afbouwpercentage structureel met circa 1,3%-punt extra verhoogd te worden van 12,8% naar 14,1%. Ook in dit scenario komt de totale structurele opbrengst van het tweede knikpunt in de Wkb uit op circa € 333 miljoen (prijspeil 2025). De regering plaatst kanttekeningen bij deze maatregel, omdat de vermogensgrenzen een alles-of-niets criterium zijn. De verwachting is dan ook dat een dergelijke variant leidt tot meer hoge terugvorderingen.

De leden van GroenLinks/PvdA vragen ook hoe dit zich verhoudt tot het voornemen in het coalitieakkoord om de vermogensgrens in de zorgtoeslag gelijk te stellen aan het heffingsvrij vermogen in box 3. Het kabinet staat terughoudend tegenover het verder verlagen van de vermogensgrens in het kindgebonden budget, omdat dit leidt tot een aanzienlijk strengere norm voor vermogen dan voor inkomen in deze regeling. Door de recente verhogingen van het kindgebonden budget hebben namelijk steeds meer huishoudens met een hoger inkomen recht op kindgebonden budget. Hierdoor kunnen huishoudens met een laag inkomen en een vermogen dat (op de peildatum) boven de vermogensgrens ligt geen kindgebonden budget krijgen, terwijl huishoudens met een hoog inkomen en een laag vermogen wel kindgebonden budget

ontvangen. In de zorgtoeslag speelt dit minder omdat de zorgtoeslag al bij een lager inkomen is afgebouwd.

De leden van GroenLinks/PvdA vraagt of de regering het wenselijk om vermogensgrenzen over verschillende regelingen te harmoniseren, en zo meer zekerheid te bieden aan de ontvangers van onder andere toeslagen? Het harmoniseren van de vermogensgrenzen in de verschillende toeslagen leidt niet per definitie tot meer zekerheid. De begrijpelijkheid van het stelsel gaat er weliswaar op vooruit door de vermogensgrenzen te harmoniseren. Maar daar staat tegenover dat bij geharmoniseerde lagere vermogensgrenzen er meer en hogere terugvorderingen kunnen ontstaan. De vermogensgrenzen in de toeslagen zijn vormgegeven als een harde grens. Het hanteren van een harde grens betekent dat bij een kleine overschrijding van die grens (bijvoorbeeld door een erfenis of afkoop van pensioen) mensen direct het recht op de volledige toeslag verliezen. In een situatie met geharmoniseerde (lagere) vermogensgrenzen verliezen meer toeslagontvangers dan niet één, maar meerdere volledige toeslagen tegelijkertijd. Het kabinet kiest er dan ook niet voor om de vermogensgrenzen in de toeslagen te harmoniseren.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen voorts of voor de nota van wijziging ook is overwogen het afbouwpercentage te verhogen in plaats van het afbouwpunt te verlagen, en waarom de regering daar niet voor gekozen heeft. Is de regering het ermee eens dat dat de doelmatigheid van de regeling ten goede zou komen?

Het kabinet heeft gekeken naar het verhogen van het afbouwpercentage. Dit heeft als gevolg dat dat de marginale druk toeneemt voor alle werkende ouders met een inkomen op het afbouwpad. Zowel het verhogen van het afbouwpercentage, als verlagen van het tweede afbouwpunt maakt de regeling gericht.

In tabel 1 staan de inkomensafbouwpunten in lopende prijzen voor komende jaren. De leden van de CDA-fractie vragen om een actualisering van deze tabel naar aanleiding van de verlaging van het inkomensafbouwpunt zoals voorgesteld als alternatieve dekking voor de bezuiniging op proactieve dienstverlening bij Voorjaarsnota 2026.

In de onderstaande tabel is een geactualiseerd beeld geschetst van de (voorlopige⁶) ontwikkeling van de inkomensafbouwgrenzen en percentages, naar de beoogde omvang per 2028 als gevolg van de (verwachte) reguliere indexering, de geleidelijke oploep van het 1^e afbouwpercentage in het basispad en de beleidsmatige mutaties die onderdeel uitmaken van de onderhavige nota van wijziging.

Tabel 2: Overzicht (voorlopige) inkomensafbouwgrenzen- en percentages Wkb in de periode 2025 t/m 2028 (in lopende prijzen)

WKB-parameters	2025	2026	2027	2028
1 ^e inkomensafbouwgrens alleenstaanden	28.406	29.736	30.809	31.898
1 ^e inkomensafbouwgrens paren	37.545	39.141	40.450	41.732
1 ^e inkomensafbouwpercentage	7,10%	7,60%	8,05%	8,50%
2 ^e inkomensafbouwgrens alleenstaanden			61.856	63.094
2 ^e inkomensafbouwgrens paren			61.856	63.094
2 ^e inkomensafbouwpercentage			12,35%	12,80%

⁶ Voor de inschatting van de (voorlopige) ontwikkeling van de in tabel 2 gepresenteerde inkomensafbouwgrenzen hebben wij ons gebaseerd op het CEP 2026. Het CPB heeft in het CEP 2026 prognoses gemaakt van o.a. de WML-ontwikkeling en de ontwikkeling van de tabelcorrectiefactor voor 2027 en verder. Deze prognoses zijn leidend voor de verwachte ontwikkeling van de inkomensafbouwgrenzen in het kindgebonden budget vanaf 2027 en verder.

Daarnaast vragen de leden van de **CDA-fractie** om inzichtelijk te maken, met een rekenvoorbeeld, wat de verlaging van het inkomensafbouwpunt (van € 60.000 euro naar € 57.950) op jaarbasis betekent voor gezinnen. In de onderstaande tabel is voor een paar met 2 jonge kinderen inzichtelijk gemaakt wat de verlaging van het inkomensafbouwpunt in de onderhavige nota van wijziging (lees: van € 60.000 naar € 57.950 in prijspeil 2024) op jaarbasis betekent voor gezinnen.

Tabel 3: Impact NvW tweede knikpunt op totale jaarrecht WKB voor een paar met 2 jonge kinderen (bedragen in prijzen 2028, op jaarbasis)

Toetsingsinkomen ¹	Oorspronkelijke wetsvoorstel – 2 ^e knikpunt	nota van wijziging – 2 ^e knikpunt	Verschil
€ 60.000	€ 3.633	€ 3.537	– € 96
€ 70.000	€ 2.239	€ 2.143	– € 96
€ 80.000	€ 845	€ 749	– € 96
€ 90.000	–	–	–

¹ Toetsingsinkomens zijn in prijspeil 2024 gepresenteerd i.v.m. vergelijkbaarheid met het oorspronkelijke wetsvoorstel. De jaarbedragen zijn gepresenteerd in prijzen 2028.

Voor alle voorbeeldhuishoudens in bovenstaande tabel geldt dat het jaarrecht op het kindgebonden budget vanaf een inkomen dat € 2.050 (in prijspeil 2024) lager ligt, versneld wordt afgebouwd. Voorheen werd er tussen een inkomen van € 57.950 (nota van wijziging) en € 60.000 over iedere extra verdiende euro structureel 8,5 cent afgebouwd, dat wordt na implementatie van de onderhavige nota van wijziging 12,8 cent. Daarbij geldt dat € 2.050 (in prijspeil 2024) vermenigvuldigd met 4,3% overeenkomt met een vaste derving van € 96 op jaarbasis (in prijspeil 2028), een derving van € 8 per maand. Voor alle huishoudens met een inkomen vanaf het nieuwe tweede knikpunt is de derving dus gelijk.

De leden van de CDA-fractie vragen of de regering ook kan actualiseren hoeveel gezinnen hun recht op kindgebondenbudget zullen verliezen. In het oorspronkelijke wetsvoorstel was het de verwachting dat als gevolg van het hogere afbouwpercentage van 12,8% vanaf een toetsingsinkomen vanaf € 60.000 (prijspeil 2024) structureel circa 114.000 ouders het recht op kindgebonden budget volledig zullen verliezen. In de onderhavige nota van wijziging vindt de steilere afbouw reeds bij een toetsingsinkomen vanaf € 57.950 (prijspeil 2024) plaats. De verwachting is dat hierdoor structureel circa 7.000 extra ouders het recht op kindgebonden budget volledig zullen verliezen.

De leden van de BBB-fractie merken op dat de regering stelt dat dit geen effect heeft op kinderarmoede, aangezien deze huishoudens «primaire levensbehoeften zelfstandig kunnen dragen». Echter, volgens deze leden wordt hiermee voorbijgegaan aan het feit dat de lasten voor gezinnen met kinderen juist in de middengroep torenhoog zijn, onder andere door stijgende woonlasten, oplopende kosten van levensonderhoud en de complexiteit van het toeslagenstelsel. De bezuiniging treft juist de werkende middenklasse, waarop volgens deze leden steeds meer druk wordt uitgeoefend om de maatschappelijke solidariteit te bekostigen. Het overgrote deel van de getroffen huishoudens betreft paren, waarvan velen bovendien reeds worstelen met een veranderlijk besteedbaar inkomen door inkomensafhankelijke regelingen. De leden van BBB-fractie vragen de regering of zij erkent dat nu het kindgebonden budget bij hogere inkomens volledig verdwijnt, er voor deze gezinnen geen structurele compensatie bestaat voor de stijgende lasten van kinderen, terwijl zij tegelijkertijd geen aanspraak kunnen maken op andere inkomensafhankelijke regelingen? Is de regering bereid te onderzoeken welke effecten dit heeft op het besteedbaar inkomen van de middenklasse?

Het kindgebonden budget is een tegemoetkoming van de overheid in de kosten van kinderen voor lagere en middeninkomens, waarmee zij naar draagkracht worden ondersteund. Door de recente verhogingen van het kindgebonden budget hebben steeds meer huishoudens met een hoger inkomen recht op kindgebonden budget. Hogere inkomens zijn tegelijkertijd minder aangewezen op deze tegemoetkoming en zijn doorgaans beter in staat om de kosten van kinderen te kunnen dragen. De introductie van een hoger afbouwpercentage vanaf een toetsingsinkomen van € 60.000 (prijspeil 2024) maakt het kindgebonden budget gericht. Daarnaast ontvangen ook hoge inkomens een inkomensafhankelijke kinderbijslag om ook tegemoet te komen in de kosten van kinderen, en krijgen ze een vergoeding voor kinderopvangkosten met de kinderopvangtoeslag.

De leden van de BBB-fractie vragen of de regering tevens bereid is te onderzoeken welke effecten dit wetsvoorstel heeft op het besteedbaar inkomen van de middenklasse. Dat heeft het kabinet onderzocht.

Onderstaande tabel toont de mediane inkomenseffecten voor huishoudens met een effect in verschillende inkomensgroepen in 2028. Het mediane inkomenseffect voor huishoudens met een effect in de derde inkomensgroep is bijvoorbeeld – 0,3% in 2028.

Tabel 4: Mediane inkomenseffecten voor huishoudens met een effect in verschillende inkomensgroepen in 2028

Inkomensgroep	Mediaan inkomenseffect	Aantal huishoudens met effect ¹	Totaal aantal huishoudens
1° (<=106% WML)	–	0	1.640.000
2° (106–172% WML)	–	0	1.640.000
3° (172–257% WML)	– 0,3%	100.000	1.640.000
4° (257–382% WML)	– 1,0%	280.000	1.640.000
5° (>382% WML)	– 1,1%	100.000	1.640.000

¹ Deze doorrekening van de inkomenseffecten is gemaakt met het microsimulatiemodel Mimosi. Op basis van dit model heeft de maatregel effect op 480.000 huishoudens tegenover 456.000 huishoudens in de budgettaire raming van het Ministerie van SZW. In de budgettaire raming worden ook inzichten uit realisatiedata meegenomen, daarom komt de budgettaire raming op een lager aantal huishoudens. De budgettaire raming is leidend.

Bron: Berekening SZW op basis van CEP 2026-raming.

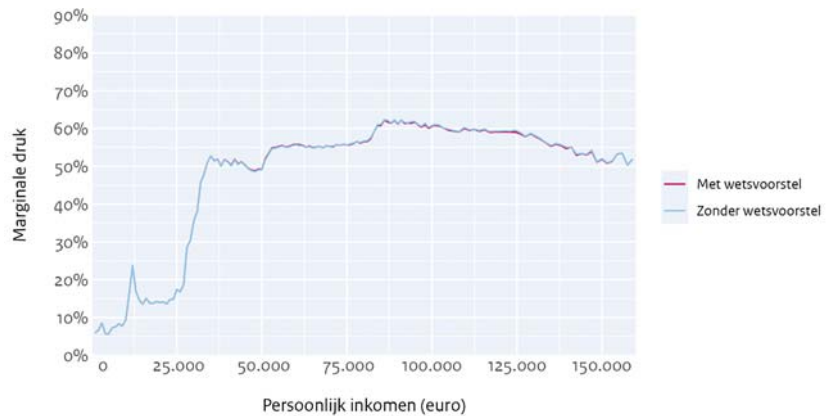
De leden van de BBB-fractie vraagt hoe de regering waarborgt dat het doelmatigheidsprincipe niet verwordt tot een kale bezuinigingsoperatie waarbij vooral de werkende gezinnen met kinderen aan het eind van het huidige afbouwpad de rekening betalen? Ook vragen de leden of het beleid vooral gericht op de begroting of ook op de werkelijke draagkracht van gezinnen? Tot slot vragen deze leden de regering of zij van mening is dat het uitgangspunt «werken loont» voldoende is geborgd binnen deze maatregel. De marginale druk zal juist stijgen voor de middengroep.

Tijdens de voorjaarsbesluitvorming 2025 heeft het kabinet een aantal keuzes gemaakt om tegenvallers op te vangen en investeringen te doen, onder meer is de bezuiniging op de kinderopvang voor werkenden teruggedraaid. In het kader van de bredere budgettaire opgave is besloten om het kindgebonden budget gericht te maken. Het wetsvoorstel zorgt ervoor dat het kindgebonden budget zich meer richt op gezinnen die op basis van de hoogte van hun inkomen extra financiële ondersteuning nodig hebben. Voor deze groep is de regeling oorspronkelijk bedoeld. Hogere inkomens zijn minder aangewezen op de tegemoetkoming.

De leden van de BBB-fractie vragen de regering of zij van mening is dat het uitgangspunt «werken loont» voldoende is geborgd binnen deze maatregel. De marginale druk van werkende ouders met een inkomen op het tweede afbouwpad stijgt door deze maatregel. Voor huishoudens die

het recht op kindgebonden budget verliezen, daalt de marginale druk. Onderstaande figuur toont het effect van de maatregel op de gemiddelde marginale druk. Met dit wetsvoorstel loont het nog steeds voor werkende ouders om meer uren te gaan werken. De totale marginale druk van een huishouden en in hoeverre werken loont, hangt overigens af van veel factoren. Bijvoorbeeld van de hoogte van het inkomen, het bijbehorende tarief in de inkomstenbelasting en het recht op en de afbouw van heffingskortingen of andere toeslagen.

Figuur 2

Bron: Berekening SZW op basis van CEP 2026-raming.

*De leden van de **SGP-fractie** constateren dat het oorspronkelijke voorstel is gewijzigd als gevolg van een nota van wijziging. Het tweede afbouwpunt wordt hiermee nog lager gelegd. Klopt het dat dit is gedaan met het oog op het invoeren van de Wet proactieve dienstverlening?*

Met de nota van wijziging wordt het tweede afbouwpunt verlaagd naar € 57.950. Hiermee worden middelen vrijgemaakt om ervoor te zorgen dat de algemene bijstand weer onderdeel wordt van de Wet proactieve dienstverlening.

De leden van de SGP-fractie wijzen erop dat de Wet proactieve dienstverlening is bedoeld om toeslaggerechtigden te wijzen op hun aanspraak op toeslagen. Deze leden vinden de dekking van dat wetsvoorstel, via een beperken van het kindgebonden budget, op zijn minst opmerkelijk. Vooral omdat de doelen van beide voorstellen elkaar tegenwerken.

Enerzijds wordt gestimuleerd om het recht op toeslagen te verzilveren, anderzijds wordt het recht op toeslagen ingeperkt. Kan de regering hierop reflecteren? Waarom is niet voor een dekking buiten het toeslagendomein gekozen om deze interactie te voorkomen?

De leden van de SGP-fractie vragen naar een reflectie van de regering op het feit dat de marginale druk als gevolg van het voorliggende wetsvoorstel met 4,3%-punt stijgt, ook in het licht van de breed gedeelde wens om de marginale druk te doen dalen.

De leden van de SGP-fractie vragen waarom ervoor is gekozen om het extra knikpunt te leggen bij een verzamelinkomen van € 60.000. Is dit enkel om budgettaire redenen of is er bewust gekozen voor € 60.000?

De aanpassingen in beide wetsvoorstellen hebben betrekking op andere groepen en hebben een ander doel. Met proactieve dienstverlening worden mensen die hulp kunnen gebruiken beter en sneller bereikt. Het kindgebonden budget wordt met voorliggend wetsvoorstel meer gericht op lage en middeninkomens omdat door de recente verhogingen van het kindgebonden budget steeds meer huishoudens met een hoger inkomen recht op kindgebonden budget hebben. Voor sommige hogere inkomens leidt dit wetsvoorstel tot minder of geen kindgebonden budget. Conform de begrotingsregels is binnen de SZW-begroting dekking gevonden.

Zoals blijkt uit de memorie van toelichting zijn verschillende alternatieven overwogen. De gekozen oplossing acht het kabinet de meest evenwichtige oplossing voor het bereiken van de doelen, waarbij de marginale druk voor huishoudens beperkt oploopt.

De leden van de SGP-fractie vragen naar de budgettaire gevolgen van het verhogen van de afbouwgrens naar € 65.000, € 70.000, € 75.000 en € 80.000, met gelijkblijvend afbouwpercentage van 12,80%?

In de onderstaande tabel is inzichtelijk gemaakt wat de structurele (additionele) budgettaire gevolgen zijn van het verhogen van de afbouwgrens naar de genoemde inkomensniveaus, waarbij het nieuwe afbouwpercentage constant wordt gehouden op 12,80%.

Tabel 5: Budgettaire gevolgen varianten hogere tweede afbouwgrens – SGP

Afbouwgrens tweede afbouwpunt (in prijzen '24)	Budgettaire derving (structureel, in prijzen '25)
€ 65.000	€ 95 miljoen
€ 70.000	€ 149 miljoen
€ 75.000	€ 192 miljoen
€ 80.000	€ 226 miljoen

*De leden van de **ChristenUnie-fractie** vragen de regering om een nadere toelichting over de effecten op de marginale druk. Dit wetsvoorstel laat zien dat het huidige belasting- en toeslagenstelsel zorgt voor een hoge marginale druk. Dit illustreert de noodzaak voor een totale herziening van het belasting- en toeslagenstelsel. Ziet de regering dit ook zo? Zo nee, waarom niet? De leden van de ChristenUnie-fractie zijn sterk voorstander van een totale herziening van het belasting- en toeslagenstelsel om het totale stelsel eenvoudiger en rechtvaardiger te maken zonder risico op terugvorderingen.*

Deze regering werkt aan de samenvoeging van de kinderbijslag en het kindgebondenbudget. Wat is hiervoor het tijdspad en wanneer wordt wetgeving verwacht? De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de ambities van dit kabinet zijn voor totale herziening van het stelsel, naast de kinderbijslag en het kindgebondenbudget?

De verwachting is dat het wetsvoorstel van de nieuwe kindregeling per 2030 in werking kan treden. Op dit moment werkt het kabinet verschillende onderdelen van de nieuwe regeling samen met de betrokken organisaties verder uit. Het kabinet heeft u op 18 juni 2026⁷ geïnformeerd over de ambities ten aanzien van de nieuwe kindregeling. In het vierde kwartaal van 2026 informeert het kabinet uw Kamer over de verdere uitwerking. Tot aan 2030 blijven we stappen zetten om de kindregelingen in het bestaande stelsel te verbeteren.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen daarnaast wat de ambities van het kabinet zijn voor een totale herziening van het stelsel, naast de kinderbijslag en het kindgebonden budget. Het kabinet wil het toeslagenstelsel hervormen. De ambitie is om het systeem eenvoudiger, duidelijker en zekerder te maken. De wens om het belasting- en toeslagenstelsel te hervormen en vereenvoudigen wordt breed gedeeld in de samenleving. De rapporten en analyses zijn beschikbaar. Deze worden gebruikt voor de hervormingsagenda die de Kamer voor het eind van 2026 ontvangt van de Staatssecretaris van Financiën. Met een hervormingsagenda heeft het kabinet stappen gezet naar een beter stelsel dat past bij het huidige tijdsbeeld en toekomstbestendig is. Dat kost tijd. Daarom kiest het kabinet voor een stapsgewijze aanpak. Parallel aan de uitwerking van de nieuwe kindregeling richt het kabinet zich in ieder geval op realisatie van de nieuwe financiering van de kinderopvang. De directe

⁷ Kamerstuk 335507.

financiering van kinderopvangorganisaties geeft ouders meer overzicht en duidelijkheid. Ook wordt de mogelijkheid om toeslagen in de toekomst direct definitief en automatisch toe te kennen onderzocht. Het kabinet werkt daarnaast aan het verbeteren van de toeslagen in het hier en nu, bijvoorbeeld door te streven naar eenvoudiger en meer uniforme begrippen en het aansluiten van Dienst Toeslagen bij de Betalingsregeling Rijk. Daarmee kunnen mensen die bij verschillende overheidsinstanties schulden hebben deze overzichtelijk via één betalingsregeling aflossen.

De leden van de ChristenUnie-fractie lezen in de memorie van toelichting dat de marginale druk voor sommige huishoudens met 4,7% toeneemt en dat de marginale druk voor andere huishoudens verdwijnt. Kan de regering deze twee situaties illustreren aan de hand van voorbeelden?
De marginale druk is het deel van de stijging van de brutotoeslagen dat niet resulteert in een toename van het besteedbare inkomen. Onderstaande tabel illustreert het effect van dit wetsvoorstel op de marginale druk van de minstverdienende partner in twee voorbeeldhuishoudens in 2028. Hierbij wordt uitgegaan van een situatie zonder aftrekposten, maar met een pensioenpremie voor de werknemer van circa 6%.

Om het toetsingsinkomen voor toeslagen bij dit voorbeeldhuishouden te bepalen wordt het brutotoeslagen verminderd met de pensioenpremie voor de werknemer. Door de pensioenpremie is het effect op de marginale druk niet exact gelijk aan de wijziging van het afbouwpercentage.⁸

Bij het eerste huishouden stijgt de marginale druk met 4,0%-punt door dit wetsvoorstel, dit huishouden heeft een inkomen boven het tweede knikpunt waar het afbouwpercentage stijgt met 4,3 procentpunt (van 8,5% naar 12,8%). Bij het tweede huishouden daalt de marginale druk met 8,0%-punt doordat zij geen recht meer hebben op kindgebonden budget. Hierdoor vervalt de afbouw van 8,5% die zou gelden zonder dit wetsvoorstel.

Tabel 6: Effect op marginale druk van de minstverdienende partner in twee voorbeeldhuishoudens in 2028

Situatie	Marginale druk partner 2		Verschil
	Voor wetsvoorstel	Na wetsvoorstel	
<i>Huishouden 1</i> Partner 1 verdient € 45.000 (voltijds) Partner 2 verdient € 27.000 (3 dagen werk) en gaat 3% meer verdienen	14,2%	18,2%	4,0%
<i>Huishouden 2</i> Partner 1 verdient € 60.000 (voltijds) Partner 2 verdient € 36.000 (3 dagen werk) en gaat 3% meer verdienen	52,3%	44,4%	- 8,0%

Bron: Berekening SZW op basis van CEP2026-raming.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de regering hoeveel extra gezinnen het kindgebondenbudget hebben ontvangen sinds 2021, als gevolg van de verhogingen van het kindgebondenbudget.

Zie onderstaand een overzicht van het cumulatieve aantal extra huishoudens dat in de praktijk Wkb krijgt ten opzichte van de situatie waarbij het Wkb-beleid van 2021 ongewijzigd zou zijn doorgezet:

⁸ Het effect op de marginale druk is gelijk aan $(100\% - \text{pensioenpremiepercentage werknemer}) \times \text{verschil in afbouwpercentage}$. Voor huishouden 1 is $(100\% - 6,18\%) \times 4,3\% = 4,0\%$. Voor huishouden 2 is dit $(100\% - 6,18\%) \times -8,5\% = -8,0\%$.

- in 2022 gaat het om **7.000 extra gezinnen** (t.o.v. 2021) als gevolg van de verhoging van het (maximale) kindbedrag vanaf het tweede kind met € 70.
- in 2023 gaat het om **110.000 extra gezinnen** (t.o.v. 2021) als gevolg van de verhoging van alle kindbedragen en de extra tegemoetkoming voor alleenstaande ouders.
- in 2024 gaat het om **145.000 extra gezinnen** (t.o.v. 2021). De kindbedragen zijn verder verhoogd ten opzichte van 2023, daarnaast zijn de bedragen van de leeftijdsafhankelijke verhoging verhoogd. Tegelijkertijd is de extra tegemoetkoming voor alleenstaande ouders verlaagd, evenals de inkomensafbouwgrens voor paren.
- in 2025 gaat het om **137.000 extra gezinnen** (t.o.v. 2021). De kindbedragen zijn licht verhoogd ten opzichte van 2024, terwijl de alleenstaande ouderkop verder is verlaagd en het kindgebonden budget enigszins sneller wordt afgebouwd naarmate het inkomen stijgt.

Daarnaast vragen deze leden om cijfers over terugvorderingen. Hoeveel terugvorderingen zijn er per jaar sinds 2021 geweest?

- Voor het toeslagjaar 2021 zijn nagenoeg alle toeslagen definitief vastgesteld. Daarbij is in 19% van de gevallen sprake van een terugvordering. Het gaat om 254.000 terugvorderingen.
- Voor het toeslagjaar 2022 zijn nagenoeg alle toeslagen definitief vastgesteld. Daarbij is in 22% van de gevallen sprake van een terugvordering. Het gaat om 304.000 terugvorderingen.
- Voor het toeslagjaar 2023 is 99% van de toeslagen definitief vastgesteld. Daarbij is in 18% van de gevallen sprake van een terugvordering. Het gaat om 253.000 terugvorderingen.
- Voor het toeslagjaar 2024 is 95% van de toeslagen definitief vastgesteld. Daarbij is in 16% van de gevallen sprake van een terugvordering. Het gaat om 227.000 terugvorderingen.
- Voor het toeslagjaar 2025 zijn de aantallen van terugvorderingen nog niet bekend gezien pas vanaf juni 2026 de inkomensgegevens beschikbaar zijn om de toeslagen definitief mee vast te kunnen stellen. Het proces van definitief vaststellen voor het toeslagjaar 2025 is nog niet afgerond.

In de periode 2022–2024 is het inkomen (zowel het wettelijk minimumloon als het modaal inkomen) sterk toegenomen, daardoor is ook de hoogte van terugvorderingen toegenomen. Terugvorderingen ontstaan immers wanneer het daadwerkelijke inkomen hoger uitvalt dan het inkomen waarop het voorschot is gebaseerd.

Wat was de gemiddelde hoogte van deze terugvorderingen en is er een bepaalde verdeling over het aantal terugvorderingen en de hoogte daarvan te zien over verschillende inkomensgroepen?

In de tabel hieronder worden de terugvorderingen vanaf 2021 uitgesplitst in hoogte. Hierbij is het van belang om op te merken dat voor het jaar 2024 momenteel 95% van alle toeslagen definitief zijn beschikt, waardoor de aantallen nog iets kunnen oplopen. Daarnaast hoeven sinds 2021 kleine terugvorderingen (tot € 121) niet terugbetaald te worden.

Tabel 7: Terugvorderingen vanaf 2021 uitgesplitst in hoogte

Terugvorderingen Kindgebondenbudget							
Actualiteit: 27-05-2026							
Uitsplitsing definitieve bedragen (t.o.v. voorschot)	2021		2022		2023		2024
Terugvordering							
€ 1 t/m € 100	p.m.		p.m.		p.m.		p.m.
€ 101 - € 500	164.000	12%	189.000	14%	141.000	10%	118.000 8%
€ 501 - € 1000	57.000	4%	72.000	5%	63.000	4%	54.000 4%
€ 1001- € 5000	33.000	3%	42.000	3%	47.000	3%	51.000 4%
> € 5000	-	0%	1.000	0%	2.000	0%	4.000 0%
subtotaal	254.000	19%	304.000	22%	253.000	18%	227.000 16%
gemiddeld bedrag	€ -557		€ -578		€ -707		€ -859

Daarnaast staan in de tabel hieronder de aantallen per terugvorderingscategorie van het kindgebonden budget uitgesplitst per toeslagjaar en inkomensgroep. In de groep van 1–2x Modaal zitten ook de meeste huishoudens die kindgebonden budget ontvangen.

Tabel 8: Aantallen per terugvorderingscategorie van het kindgebonden budget uitgesplitst per toeslagjaar en inkomensgroep

Inkomensgroep					
Toeslagjaar	Terugvordering	1. < WML	2. WML-Modaal	3. 1–2x Modaal	4. >2x Modaal
2021	100 tot 499	1.400	20.000	119.000	27.000
	500 of meer	3.300	5.000	55.000	26.000
2022	100 tot 499	1.400	26.000	136.000	26.000
	500 of meer	3.200	7.000	74.000	30.000
2023	100 tot 499	1.400	17.000	94.000	30.000
	500 of meer	3.700	6.000	63.000	39.000
2024	100 tot 499	1.400	23.000	68.000	28.000
	500 of meer	4.400	6.000	61.000	43.000

De leden van de ChristenUnie-fractie lezen in de memorie van toelichting een reactie op de motie Flach c.s. Deze leden vragen de regering hier dieper op in te gaan. Wat levert een verlaging van vermogensgrenzen financieel op?

De budgettaire opbrengst van een verlaging van de vermogensgrenzen van het kindgebonden budget is afhankelijk van de gekozen maatvoering. Indien de vermogensgrenzen van het kindgebonden budget bijvoorbeeld zouden worden verlaagd naar het niveau van heffingsvrij vermogen in box 3⁹ dan gaat dit gepaard met een budgettaire opbrengst van circa € 155 miljoen in 2027 oplopend naar circa € 165 miljoen structureel (prijspeil 2026).

Hoeveel terugvorderingen worden er in dat geval verwacht en kan dat op een andere manier worden voorkomen?

Een verlaging van de vermogensgrenzen met € 30.000 betekent naar verwachting 25.000 minder rechthebbenden. Dit leidt niet per definitie tot terugvorderingen, als het voorschot tijdig wordt gestopt. Doordat bij een overschrijding van de vermogensgrens het gehele jaarrecht op toeslagen vervalt, zullen terugvorderingen gemiddeld wel hoog zijn (gemiddelde jaarrecht in 2026 is € 4.735).

De inschatting is dat het aantal terugvorderingen beperkt kan worden tot ongeveer een kwart (6.250). Dienst Toeslagen zet zich op verschillende manieren in om terugvorderingen zoveel mogelijk te voorkomen, zowel qua hoogte als qua aantal. Burgers worden zo goed als mogelijk geïnformeerd via informatie op de website van Toeslagen, communicatiecampagnes en de Toeslagen app. Burgers worden gevraagd hun gegevens zo actueel mogelijk te houden. Daarnaast kunnen burgers ook persoonlijk

⁹ € 59.357 voor alleenstaanden en € 118.714 voor een paar (prijspeil 2026).

worden geattendeerd en gevraagd worden om hun inkomen te controleren en eventueel aan te passen. In sommige situaties worden ook wijzigingen voor de burger gedaan.

Is de regering er ten principale niet van overtuigd dat een verlaging van vermogensgrenzen een wenselijkere maatregel is dan het verhogen van een tweede afbouwpunt? Zo nee, waarom niet?

Het kabinet plaatst kanttekeningen bij verdere verlaging van de vermogensgrenzen, omdat dit kan leiden tot meer hoge terugvorderingen doordat het hele recht op de toeslag vervalt bij overschrijding van de vermogensgrens.

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben vragen over voorliggend wetsvoorstel in relatie tot het wetsvoorstel vereenvoudiging partnerbegrip toeslagen. Het wetsvoorstel vereenvoudiging partnerbegrip toeslagen heeft een beoogde inwerkingtredingsdatum op 1 januari 2027. De kosten voor de wetswijzigingen worden gedekt door een verlaging van de vermogensgrens van het kindgebondenbudget. Deze leden vragen tot welk punt de vermogensgrens wordt verlaagd bij de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel.

In het wetsvoorstel vereenvoudiging partnerbegrip toeslagen wordt voorgesteld om per 1 januari 2027 de kosten van de wetswijzigingen te dekken door een verlaging van de vermogensgrenzen van het kindgebonden budget en de zorgtoeslag. De verlaging in de zorgtoeslag staat daarbij overigens los van het voornemen van dit kabinet om de vermogensgrens in de zorgtoeslag vanaf 2028 te harmoniseren met het heffingsvrij vermogen in box 3, waarvoor het kabinet een apart wetsvoorstel zal voorbereiden.

Deze verlaging houdt in dat de vermogensgrenzen binnen het kindgebonden budget en de zorgtoeslag per 1 januari 2027 worden verlaagd met een bedrag van € 29.908 (prijsspeil 2026) en per 1 januari 2030 worden opgehoogd met een bedrag van € 1.539 (prijsspeil 2026). Dit komt per 2027 naar verwachting neer op een vermogensgrens voor alleenstaanden van circa € 116.100 (was circa € 146.000) en een vermogensgrens voor paren van circa € 154.700 (was circa € 184.600). Ook deze bedragen zijn in prijspeil 2026 uitgedrukt. NB: de prijzen in tabel 9 wijken iets af omdat die in lopende prijzen (inclusief verwachte indexatie) is.

Hoe komt het kindgebondenbudget eruit te zien na de inwerkingtreding van beide wetsvoorstellen? Kan de regering een overzicht schetsen van afbouwpunten en vermogensgrenzen met dit wetsvoorstel, in combinatie met het wetsvoorstel vereenvoudiging partnerbegrip?

De exacte parameters voor het kindgebonden budget na inwerkingtreding van beide wetsvoorstellen zijn nog niet beschikbaar. Dat komt doordat de Wkb-parameters jaarlijks worden geïndexeerd en de indexatiefactoren van toekomstige jaren nog niet definitief zijn vastgesteld. Voor de beantwoording van deze vraag is voor de verwachte indexatie van de Wkb-tarieven daarom gebruik gemaakt van de prognoses uit het Centraal Economisch Plan (CEP) 2026 van het CPB.

Zie in onderstaande tabel 9 een (voorlopig) overzicht van hoe de parameters in het kindgebonden budget zich daarbij naar verwachting ontwikkelen in de komende jaren (incl. verwerking van het aangekondigde nieuwe beleid).

Tabel 9: Overzicht (voorlopige) Wkb-parameters in de periode 2025 t/m 2028 (in lopende prijzen)

Tarieven Wkb	2025	2026	2027	2028
1 ^o kindbedrag	2.511	2.580	2.713	2.819
2 ^o kindbedrag e.v.	2.511	2.580	2.713	2.819
Verhoging 12–15 jarigen	703	724	743	758
Verhoging 16–17 jarigen	936	964	989	1.009
Alleenstaande ouderkop	3.389	3.416	3.502	3.552
1° Inkomensafbouwgrens alleenstaanden	28.406	29.736	30.809	31.898
1° Inkomensafbouwgrens paren	37.545	39.141	40.450	41.732
1° Inkomensafbouwpercentage	7,10%	7,60%	8,05%	8,50%
2° Inkomensafbouwgrens alleenstaanden	–	–	61.856	63.094
2° Inkomensafbouwgrens paren	–	–	61.856	63.094
2° Inkomensafbouwpercentage	–	–	12,35%	12,80%
Vermogen afbouwgrens alleenstaanden	141.896	146.011	119.006	121.387
Vermogen afbouwgrens paren	179.429	184.633	158.593	161.765

Aanvullend vragen de leden van de ChristenUnie-fractie hoe de regering de toekomst inziet van de alleenstaande ouderkop (ALO-kop), ook in relatie tot het coalitieakkoord, waarin samenvoeging van het kindgebondenbudget en de kinderbijslag is beoogd.

In de verdere uitwerking van de regeling is er aandacht voor specifieke groepen, zoals alleenstaande ouders. Eind 2026 wordt uw Kamer nader geïnformeerd.

*De leden van de **Groep Markuszower** verzoeken de regering nader uiteen te zetten hoeveel huishoudens exact worden geraakt door het verhogen van het afbouwpercentage van het kindgebonden budget.*

In het oorspronkelijke wetsvoorstel is eerder ingeschat dat als gevolg van de introductie van een tweede knippunt voor ouders met een toetsingsinkomen vanaf € 60.000 (prijspeil 2024) circa 340.000 ouders gemiddeld op jaarbasis circa € 670 minder aan kindgebonden budget ontvangen. Als gevolg van de onderhavige nota van wijziging loopt de derving voor deze groep op van circa € 670 naar gemiddeld circa € 760 minder aan kindgebonden budget op jaarbasis.

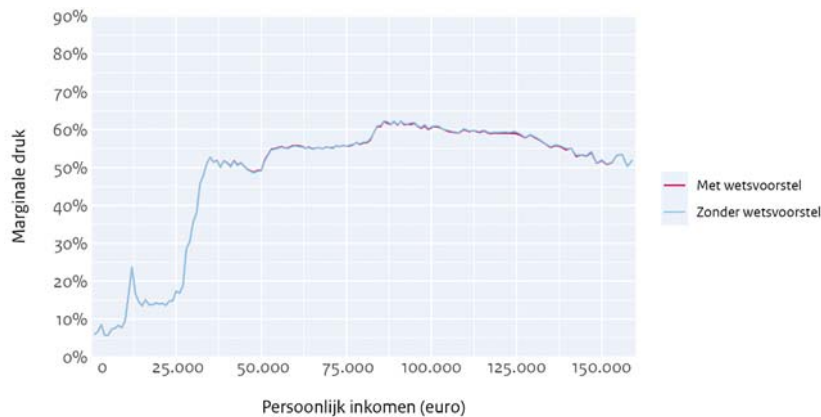
Verder is het de verwachting dat als gevolg van het hogere afbouwpercentage structureel circa 114.000 ouders het recht op kindgebonden budget volledig verliezen. In de onderhavige nota van wijziging vindt de steilere afbouw reeds bij een toetsingsinkomen vanaf € 57.950 (prijspeil 2024) plaats. De verwachting is dat hierdoor structureel circa 7.000 extra ouders het recht op kindgebonden budget volledig zullen verliezen. In totaal gaat het dus om circa 121.000 ouders die geen Wkb meer ontvangen.

*De leden van de **Groep Markuszower** vragen de regering tevens om een overzicht per inkomenscategorie van:*

- *het gemiddelde verlies aan kindgebonden budget;*
- *de gemiddelde marginale druk;*
- *het netto koopkrachteffect voor werkende gezinnen.*

Onderstaande figuur toont de gemiddelde marginale druk in 2028 naar inkomenshoogte voor werkenden. Waar de paarse lijn zichtbaar is, zorgt voor wetsvoorstel voor een wijziging van de gemiddelde marginale druk.

Figuur 3: Gemiddelde marginale druk in 2028 naar inkomenshoogte voor werkenden

Bron: Berekening SZW op basis van CEP2026-raming.

Onderstaande tabel toont het mediane inkomenseffect in 2028 voor huishoudens met een effect bij verschillende inkomensgroepen bij gezinnen waar dit wetsvoorstel zorgt voor een inkomenswijziging. Daarnaast wordt het mediane effect in euro's per jaar getoond.

Tabel 10: Mediane inkomenseffect in 2028 voor huishoudens met effect

Inkomensgroep	Mediaan inkomens-effect	Mediaan effect in euro's	Aantal huishoudens met effect ¹	Totaal aantal huishoudens
1° (<=106% WML)	–	–	0	1.640.000
2° (106–172% WML)	–	–	0	1.640.000
3° (172–257% WML)	– 0,3%	– € 208	100.000	1.640.000
4° (257–382% WML)	– 1,0%	– € 726	280.000	1.640.000
5° (>382% WML)	– 1,1%	– € 1.110	100.000	1.640.000

¹ Deze doorrekening van de inkomenseffecten is gemaakt met het microsimulatiemodel Mimosi. Op basis van dit model heeft de maatregel effect op 480.000 huishoudens tegenover 456.000 huishoudens in de budgettaire raming van het Ministerie van SZW. In de budgettaire raming worden ook inzichten uit realisatiedata meegenomen, daarom komt de budgettaire raming op een lager aantal huishoudens. De budgettaire raming is leidend.

Bron: Berekening SZW op basis van CEP 2026-raming

De leden van de Groep Markuszower vragen hoeveel gezinnen als gevolg van dit wetsvoorstel geheel uit het recht op kindgebonden budget vallen. Het is de verwachting dat als gevolg van de introductie van het tweede knikpunt structureel in totaal circa 121.000 ouders het recht op kindgebonden budget volledig zullen verliezen. Het gaat daarbij om het gezamenlijke effect van het oorspronkelijke wetsvoorstel (circa 114.000 ouders) en de onderhavige nota van wijziging (circa 7.000 ouders).

Voorts vragen deze leden of de regering inzichtelijk kan maken hoeveel gezinnen met één werkende ouder worden geraakt ten opzichte van tweeverdieners.

In circa 87% van de huishoudens met effect (zowel met een lager Wkb-bedrag als geen recht op Wkb meer) werken twee ouders, 9% van de huishoudens is een alleenstaande ouder en 4% bestaat uit een paar met één werkende ouder.

Van de huishoudens die geen recht meer hebben op het kindgebonden budget door dit wetsvoorstel bestaat 94% uit tweeverdieners, zowel alleenstaanden en alleenverdieners beslaan beide 3%.

De leden van de Groep Markuszower vragen waarom is gekozen voor de inkomensgrens van € 60.000. Welke alternatieve inkomensgrenzen zijn onderzocht en waarom zijn die verworpen?

Tijdens de keuze voor de vormgeving van het tweede afbouwpunt zijn verschillende alternatieven overwogen. Hierbij zijn verschillende inkomensgrenzen onderzocht, te weten € 65.000, € 70.000, € 75.000 en € 80.000. Een hoger afbouwpunt gaat gepaard met een hoger afbouwpercentage. De gekozen oplossing, een tweede afbouwpunt vanaf € 57.950 (prijspeil 2024), acht de regering de meest evenwichtige oplossing voor het bereiken van de doelen, waarbij de marginale druk voor de huishoudens beperkt oploopt.

De leden van de Groep Markuszower vragen eveneens of de regering erkent dat gezinnen in regio's met hoge woonlasten, hoge energiekosten en hoge kinderopvangkosten relatief harder worden geraakt door dit wetsvoorstel.

Het kindgebonden budget is een toeslag die landelijk geldt, de hoogte van de toeslag of de afbouw hangt niet af van de regio waar het huishouden woont. Dit wetsvoorstel raakt dus huishoudens in regio's met hoge woonlasten, hoge energiekosten en hoge kinderopvangkosten in euro's niet harder dan andere huishoudens. Dit wetsvoorstel zorgt ervoor dat het kindgebonden budget weer sterker op lage en middeninkomens wordt gericht, dit zijn groepen die het meest ondersteuning nodig hebben. Daarnaast ondersteunt het kabinet huishoudens ook met andere regelingen, zoals de kinderopvangtoeslag en de kinderbijslag.

3. Wijziging Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering

*De leden van de **Groep Markuszower** verzoeken de regering nader toe te lichten waarom wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering noodzakelijk is binnen dit wetsvoorstel.*

De wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering is nodig omdat de aanpassing van het afbouwpercentage van het kindgebonden budget gevolgen heeft voor de berekening van de beslagvrije voet. In de systematiek van de beslagvrije voet wordt rekening gehouden met inkomensondersteunende regelingen, waaronder het kindgebonden budget. Omdat dit wetsvoorstel een extra afbouwpunt en afbouwpercentage introduceert voor huishoudens met een hoger toetsingsinkomen, dient ook de rekenformule van de beslagvrije voet hierop aangepast te worden. Als dit niet zou gebeuren, zou voor alleenstaande ouders of gehuwden met kinderen de beslagvrije voet lager worden vastgesteld.

Met de voorgestelde wijziging van artikel 475da, tweede lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt geregeld dat de snellere afbouw van het kindgebonden budget vanaf het extra afbouwpunt gespiegeld wordt overgenomen in de berekening van de beslagvrije voet.

Deze leden vragen of de voorgestelde wijziging gevolgen heeft voor beslagvrije voet, verrekeningen of incassotrajecten bij gezinnen die te maken krijgen met terugvorderingen van toeslagen.

De voorgestelde wijziging is juist om inhoudelijke gevolgen voor verrekeningen of incassotrajecten bij terugvorderingen te voorkomen. Zonder deze aanpassing zou er sprake zijn van doorwerking. De rekenwijze van de beslagvrije voet wordt wel aangepast voor alleenstaande ouders en gehuwden met kinderen, zoals in het vorige antwoord is toegelicht.

Daarnaast vragen deze leden hoeveel huishoudens jaarlijks te maken krijgen met gerechtelijke procedures of dwanginvordering vanwege toeslagenschulden.

Op basis van bekende informatie is niet te zeggen hoeveel huishoudens jaarlijks te maken krijgen met gerechtelijke procedures of dwangvordering vanwege toeslagenschulden.

Voor burgers met toeslagenschulden wordt momenteel door Dienst Toeslagen zelf geen dwanginvorderingsmaatregelen toegepast. Dit is het gevolg van motie Azarkan¹⁰, waardoor er werd gevraagd tijdens de coronacrisis meer lucht te geven aan burgers die al schulden hadden. Er wordt momenteel gewerkt aan het opstarten van verschillende dwanginvorderingsmaatregelen. Het streven is dat een tweetal maatregelen per 1 januari 2027 weer functioneel is, waarna Dienst Toeslagen deze vanaf dat moment kan toepassen.

4. Verhouding tot hoger recht

De leden van de Groep Markuszower vragen of de regering heeft onderzocht of verdere afbouw van inkomensondersteuning voor werkende gezinnen spanning oplevert met het evenredigheidsbeginsel. Het kabinet heeft bij de voorbereiding van het wetsvoorstel gezien of de voorgestelde maatregel evenredig is. Het kabinet onderkent dat huishoudens boven het tweede afbouwpunt minder kindgebonden budget ontvangen en dat inkomenswijzigingen in die groep sterker kunnen doorwerken in het uiteindelijke recht. Ook onderkent het kabinet dat de maatregel gevolgen kan hebben voor de marginale druk en voor het risico op terugvorderingen. Deze gevolgen zijn betrokken bij de voorbereiding van het wetsvoorstel. Daartegenover staat dat de maatregel bijdraagt aan het gericht maken van het kindgebonden budget en aan de invulling van de budgettaire opgave.

Het evenredigheidsbeginsel beschermt mensen tegen de voor hen onevenredige gevolgen van overheidshandelen. Zoals in de toelichting bij de nota van wijziging is aangegeven, is het inkomenseffect van dit wetsvoorstel voor werkenden geraamd op -0,8%.¹¹ In de grafieken 1 tot en met 4 is verder te zien dat het wetsvoorstel zeer weinig effect heeft voor de werkende gezinnen met een inkomen net boven het tweede afbouwpunt. Voor de hoogste inkomens is het effect het grootst, waarmee de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Daarmee mag worden aangenomen dat er geen sprake is van onevenredige gevolgen voor werkende gezinnen.

De leden van de Groep Markuszower vragen tevens of de regering juridisch heeft getoetst of de stapeling van inkomensafhankelijke regelingen kan leiden tot onevenredige marginale druk voor bepaalde huishoudtypen.

Het kabinet heeft bij het ontwerp van het wetsvoorstel getoetst wat de effecten zijn van de maatregel voor de marginale druk. De marginale druk loopt beperkt op voor werkenden met een inkomen op het afbouwpad vanaf € 63.094 in 2028 (prijzen 2028). Omdat de zorgtoeslag is afgebouwd bij een inkomen van circa € 44.300 voor alleenstaanden en € 56.000 voor paren in 2028, ontstaat er geen samenloop met de afbouw van de zorgtoeslag. De huurtoeslag is afgebouwd bij een belastbaar inkomen van maximaal circa € 64.000 in 2028.

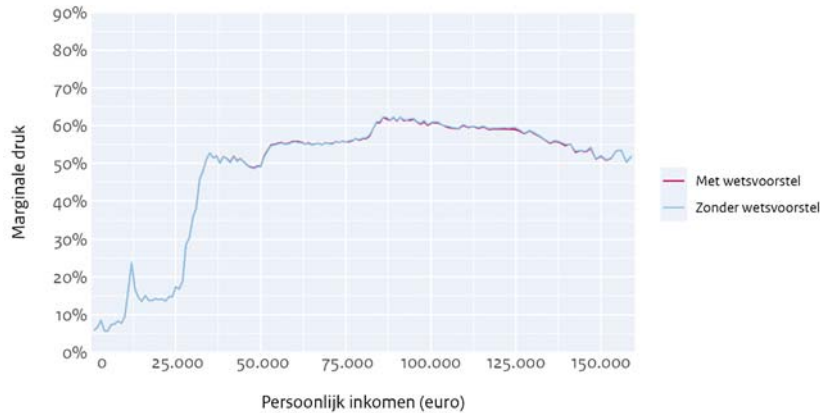
Afhankelijk van de huurhoogte kunnen werkenden met een inkomen tussen € 63.094 en circa € 64.000 als gevolg van de nota van wijziging te maken hebben met de samenloop met de afbouw van de huurtoeslag. Het kabinet vindt de beperkte stijging van de marginale druk voor de werkenden met een inkomen op het tweede afbouwpad van het kindge-

¹⁰ Kamerstuk 25 295, nr. 820

¹¹ Kamerstukken II 2025/26, 36 923, nr. 5.

bonden budget aanvaardbaar. Voor huishoudens die het recht op kindgebonden budget verliezen, daalt de marginale druk. Onderstaande figuur toont daarnaast de gemiddelde marginale druk naar inkomenshoogte voor werkenden in 2028. Waar de paarse lijn zichtbaar is, zorgt het wetsvoorstel voor een wijziging van de gemiddelde marginale druk. De maximale hoogte van de marginale druk voor werkenden met een inkomen tussen het tweede knikpunt van het kindgebonden budget (€ 63.094 in prijzen 2028) en het punt waar de huurtoeslag maximaal is afgebouwd is (circa € 64.000), is maximaal circa 80%. Aangezien dit over slechts een klein deel van het inkomensbereik gaat, is het kabinet van mening dat het wetsvoorstel niet zorgt voor een onevenredige gemiddelde marginale druk.

Figuur 4

Bron: Berekening SZW op basis van CEP2026-raming.

5. Inkomenseffecten

De leden van de **D66-fractie** constateren dat de memorie van toelichting inkomenseffecten rapporteert in de tabellen. Gaat het hier om de gemiddelde of om de mediane inkomenseffecten per inkomensgroep, zo vragen deze leden. En kan de regering de spreiding van de inkomenseffecten binnen deze inkomenseffecten door middel van een boxplot of op andere wijze inzichtelijk maken?

De memorie van toelichting toont de mediane inkomenseffecten per (inkomens)groep. Achter deze mediane inkomenseffecten gaat spreiding schuil. De spreiding wordt getoond in onderstaande tabel met per groep de verdeling naar inkomenseffect in 2028.

Tabel 11: Spreiding mediane inkomenseffecten

	<-5%	- 5 tot - 2%	- 2 tot 0%	Geen effect	0 tot 2%	2 tot 5%	>5%	Totaal	Mediaan	Aantal (x1.000)
Inkomensgroepen										
1 ^a (<=106% WML)	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0,0%	1.640
2 ^a (106–172% WML)	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0,0%	1.640
3 ^a (172–257% WML)	0%	0%	6%	94%	0%	0%	0%	100%	0,0%	1.640
4 ^a (257–382% WML)	0%	0%	17%	83%	0%	0%	0%	100%	0,0%	1.640
5 ^a (>382% WML)	0%	1%	5%	94%	0%	0%	0%	100%	0,0%	1.640
Inkomensbron ¹										
werkenden	0%	0%	8%	91%	0%	0%	0%	100%	0,0%	5.300
uitkeringsgerechtigden	0%	0%	1%	99%	0%	0%	0%	100%	0,0%	620
gepensioneerden	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0,0%	2.210
Huishoudtype										
tweeverdieners	0%	1%	10%	89%	0%	0%	0%	100%	0,0%	3.960
alleenstaanden	0%	0%	1%	99%	0%	0%	0%	100%	0,0%	3.930
alleenverdieners	0%	1%	5%	94%	0%	0%	0%	100%	0,0%	330

	<-5%	- 5 tot - 2%	- 2 tot 0%	Geen effect	0 tot 2%	2 tot 5%	>5%	Totaal	Mediaan	Aantal (x1.000)
Inkomensgroepen										
Kinderen²										
met kinderen	0%	1%	26%	73%	0%	0%	0%	100%	0,0%	1.780
zonder kinderen	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0,0%	4.260
Alle huishoudens	0%	0%	6%	94%	0%	0%	0%	100%	0,0%	8.220

¹ Indeling op basis van belangrijkste inkomensbron. Bij gepensioneerden: aanvullend inkomen naast AOW

² Indeling naar kinderen op basis van aanwezigheid kinderen tot 18 jaar en exclusief gepensioneerden

Bron: Berekening SZW op basis van CEP2026-raming.

*De leden van de **GroenLinks-PvdA-fractie** merken op dat er inclusief de nota van wijziging sprake is van een negatief inkomenseffect in het derde inkomenskwintiel. Deze leden vinden het niet wenselijk dat er bezuinigd wordt op lagere middeninkomens, terwijl de allertijdsten wederom de dans ontspringen. Deze leden vragen de regering of zij echt geen andere opties ziet om de budgettaire opgave in te vullen, waarbij niet middeninkomens maar (zeer) hoge inkomens meer gaan bijdragen.*

De gekozen oplossing, een tweede afbouwpunt vanaf € 57.950 (prijspeil 2024), acht de regering de meest evenwichtige oplossing voor het bereiken van de doelen, waarbij de marginale druk voor de huishoudens beperkt oploopt.

*De leden van de **CDA-fractie** vragen de regering in hoeverre gezinnen erop vooruit gaan als gevolg van de extra inzet uit het coalitieakkoord in de kindregelingen van € 300 miljoen in 2027 en € 600 miljoen structureel vanaf 2028, waar tegelijkertijd meer zekerheid en verlaging van de marginale druk voor gezinnen mee wordt nagestreefd door verhoging van de niet-inkomensafhankelijke bedragen.*

Het kabinet streeft met een nieuwe kindregeling naar meer zekerheid en eenvoud.

Het kabinet werkt momenteel aan de vormgeving hiervan, zoals aangegeven in de brief van 18 juni 2026¹² aan uw Kamer. De invulling van de in de vraag genoemde middelen is nog niet bekend. Om die reden zijn ook de inkomenseffecten nog niet bekend. Uiteraard let het kabinet bij de invulling op de inkomenseffecten voor verschillende groepen. Daarbij kijken we bij de koopkrachtraming niet alleen naar wijzigingen in de kindregelingen, maar naar het totale effect van alle beleidsmatige wijzigingen en de ontwikkeling van lonen en prijzen voor verschillende inkomensgroepen. Het kabinet publiceert deze koopkrachtraming op Prinsjesdag.

*De leden van de **CDA-fractie** vragen het kabinet ook hoe deze bedragen het best kunnen worden ingezet binnen de kindregelingen om de marginale druk voor gezinnen komende jaren te beperken, en om daarbij ook de steeds hogere kinderopvangtoeslag in verband met «bijna» gratis kinderopvang per 2029 te betrekken.*

Hoe de genoemde bedragen het beste kunnen worden ingezet binnen de kindregelingen wordt momenteel onderzocht. Hierbij zal het kabinet ook aandacht besteden aan de marginale druk. En aan andere factoren die van invloed zijn op de kans dat ouders de stap zetten naar werken, of naar meer uren werken.

*Wat is het gemiddelde, absolute effect in euro's voor de vierde inkomensgroep, zo vragen de leden van de **SGP-fractie**. Kan de regering de spreiding in absolute inkomenseffecten toelichten?*

¹² Kamerstuk 335507.

Het gemiddelde inkomenseffect in euro's voor huishoudens in de vierde inkomensgroep met een effect bedraagt € 720 per jaar.

De spreiding in absolute inkomenseffecten wordt veroorzaakt door verschillen in het afbouwtraject. Dit verschilt voor alleenstaanden en paren en is afhankelijk van het aantal kinderen en de leeftijd van kinderen vanwege opslagen voor kinderen van 12 jaar en ouder. Het inkomenseffect in absolute euro's neemt toe naarmate het inkomen verder voorbij het tweede knippunt ligt en is maximaal waarbij het huishouden geen recht meer heeft op kindgebonden budget. Daarna neemt het effect weer af met een hoger inkomen.

*De leden van de **Groep Markuszower** verzoeken de regering om uitgebreid inzicht te geven in de cumulatieve inkomenseffecten van:*

- *deze maatregel;*
- *wijzigingen in huurtoeslag;*
- *wijzigingen in zorgtoeslag;*
- *wijzigingen in kinderopvangtoeslag;*
- *stijgende lasten voor energie en wonen.*

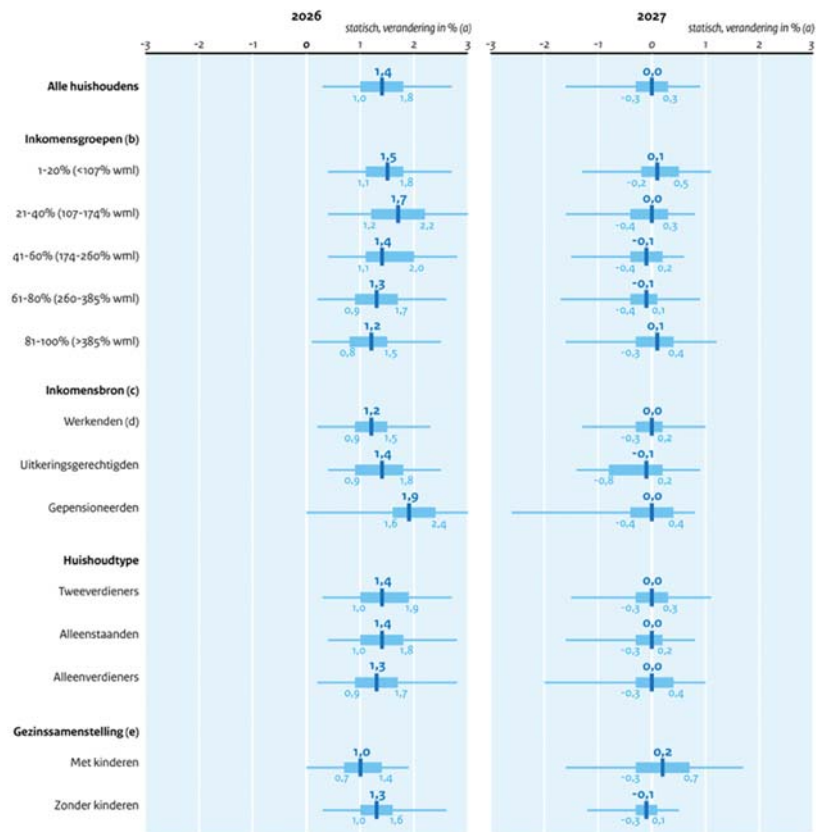
In 2027 vinden geen wijzigingen plaats op de huurtoeslag. Voor de zorgtoeslag vinden er in 2027 drie wijzigingen plaats:

- Verlaging van de vermogensgrenzen met 29.908 euro ter dekking van wetsvoorstel vereenvoudigen partnerbegrip toeslagen.
- Verhoging van normpercentages met 0,018% ter dekking van de oplossing keteneffecten bij nabetalings en langjarige bezuiniging.
- Verhogen afbouwpercentages met 0,03% als gevolg van een langjarige bezuiniging.

Voor de kinderopvangtoeslag heeft het kabinet het Wetsvoorstel verbetering kinderopvangtoeslag ingediend met 1 januari 2027 als beoogde ingangsdatum. Dit wetsvoorstel wordt behandeld in de Tweede Kamer.

Om een inzicht te krijgen op wat het effect van beleidsmatige wijzigingen en de ontwikkeling van lonen en prijzen op huishoudens is, wordt een koopkrachtraming opgesteld door het kabinet en het CPB. De rechterkolom uit onderstaande figuur toont de meest actuele koopkrachtraming voor 2027. Op Prinsjesdag publiceren het kabinet en het CPB een actualisatie van de koopkrachtraming op basis van de dan beschikbare inzichten.

Figuur 5

Bron: CEP2026-raming van het CPB.

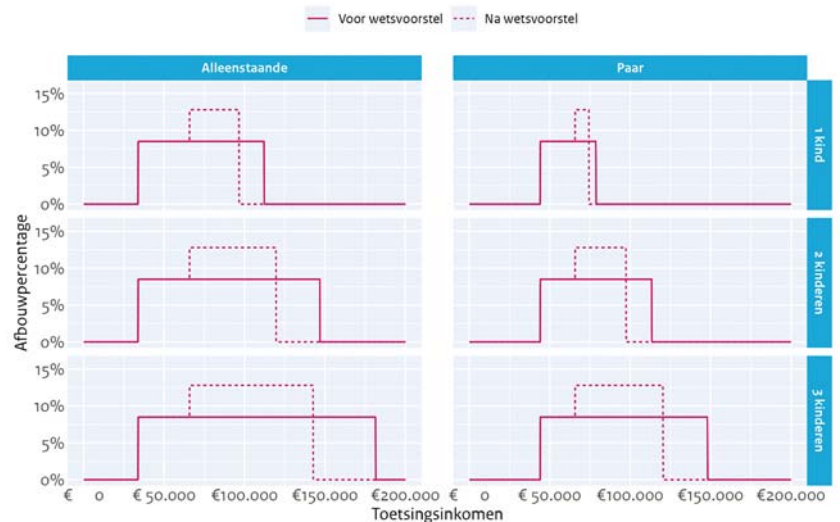
De leden van de Groep Markuszower vragen hoeveel gezinnen door de stapeling van maatregelen er netto op achteruitgaan.

Voorts vragen de leden van de Groep Markuszower of de regering kan aangeven wat het marginale drukpercentage wordt voor gezinnen met:

- één kind;
- twee kinderen;
- drie of meer kinderen.

Er is niet één marginaal drukpercentage te noemen voor de genoemde huishoudens. De marginale druk hangt namelijk van veel factoren af. De marginale druk die voortvloeit uit dit wetsvoorstel is afhankelijk van het afbouwtraject. De lengte van het afbouwtraject is mede afhankelijk van het aantal kinderen. Met een groter aantal kinderen stijgt het maximale toeslagbedrag, waardoor het afbouwtraject tot een hoger inkomen doorloopt. Ongeacht het aantal kinderen ligt met dit wetsvoorstel het afbouwpercentage vanaf 2028 op 12,8% vanaf een toetsingsinkomen van € 57.950 (prijzen 2024). Onderstaande figuur toont het afbouwpercentage voor en na het wetsvoorstel in de gevraagde huishoudsituaties in 2030, uitgaande van kinderen onder de 12 jaar oud.

Figuur 6

Bron: Berekening SZW op basis van CEP2026-raming.

De leden van de Groep Markuszower vragen daarnaast hoeveel gezinnen door deze maatregel minder uren gaan werken volgens de ramingen van het kabinet.

Het effect op het arbeidsaanbod van dit wetsvoorstel is naar verwachting beperkt. Er is geen precies effect bekend. De beslissing om meer of minder uren te werken wordt ook beïnvloed door andere factoren, zoals de beschikbaarheid en betaalbaarheid van kinderopvang, de stand van de economie en de verdeling van zorgtaken binnen het huishouden.

6. Financiële gevolgen voor het Rijk

De leden van de SGP-fractie zijn kritisch op het wetsvoorstel, mede omdat het leidt tot een bezuiniging op kindregelingen van € 330 miljoen. Hiermee wordt dus financieel gekort op gezinnen. Klopt het dat hier geen directe investering in gezinnen tegenover staat?

Tijdens de voorjaarsbesluitvorming 2025 heeft het kabinet een aantal keuzes gemaakt om tegenvallers op te vangen en investeringen te doen, onder meer is een bezuiniging van € 254 miljoen teruggedraaid op de kinderopvangtoeslag in 2026. Naar aanleiding van de voorjaarsbesluitvorming 2026 is € 30 miljoen extra vrijgemaakt om de algemene bijstand onderdeel te laten worden van de Wet proactieve dienstverlening. Door bijstand onderdeel te laten worden van de Wet proactieve dienstverlening wordt er direct geïnvesteerd in gezinnen.

De leden van de SGP-fractie wijzen er ook op dat uit de budgettaire bijlage van het coalitieakkoord «Aan de slag» is voorgesteld om te investeren in gezinnen, dat juichen deze leden toe. Volgend jaar, in 2027, is de investering echter € 300 miljoen. Het huidige wetsvoorstel draait deze investering dus meer dan terug. Dit leidt tot de vraag of het voorliggende wetsvoorstel de ambities van de regering niet meer dan teniet maakt. Met het wetsvoorstel tweede knippunt zorgt dit kabinet ervoor dat het kindgebonden budget zich meer richt op ouders die op basis van hun draagkracht extra financiële ondersteuning nodig hebben om in de kosten van kinderen te voorzien, voor wie de regeling oorspronkelijk ook bedoeld was. Daarnaast betreft het een ombuiging vanwege een per saldo tegenvaller op de SZW-begroting bij de voorjaarsbesluitvorming 2025, waardoor onder meer de bezuiniging op de kinderopvang voor werkenden is teruggedraaid. De per saldo tegenvaller op de

SZW-begroting was voornamelijk het gevolg van hogere arbeidsongeschiktheidsuitgaven, in het bijzonder de WIA.

Met het wetsvoorstel wordt het huidige stelsel gericht gemaakt in aanloop naar de samenvoeging van de kinderbijslag en het kindgebonden budget tot één regeling. Het kabinet heeft uw Kamer op 18 juni 2026¹³ over deze nieuwe regeling geïnformeerd. De komende jaren zullen een transitie vormen.

De leden van de Groep Markuszower vragen hoeveel structurele opbrengst de regering verwacht te realiseren met dit wetsvoorstel. De totale structurele opbrengst van het tweede knippunt in het kindgebonden budget bedraagt circa € 333 miljoen (prijnspeil 2025).

Deze leden verzoeken de regering tevens uiteen te zetten welk deel van deze opbrengst voortkomt uit lagere uitgaven aan gezinnen met kinderen. De besparing vloeit volledig voort uit een aanpassing van het uitgaven-niveau voor deze doelgroep.

Daarnaast vragen deze leden hoeveel extra uitvoeringskosten gemoeid zijn met de wijziging van systemen, communicatie en handhaving door de Dienst Toeslagen.

De kosten voor systeemtechnische aanpassingen zoals aan de berekeningswijze van het kindgebonden budget bedragen incidenteel € 110.000. De communicatie vindt plaats via de reguliere kanalen, wel wordt verwacht dat er extra telefonisch contact van toeslaggerechtigden zal zijn. Voor dienstverleningskosten zijn de uitvoeringskosten incidenteel € 860.000. Met betrekking tot handhavingskosten zijn de uitvoeringskosten incidenteel € 690.000, maar zal er structureel € 990.000 worden bespaard gezien er minder toekenningen van toeslagen zullen plaatsvinden naar aanleiding van dit wetsvoorstel. De incidentele uitvoeringskosten bedragen in totaal € 1,7 miljoen en de structurele besparing op de uitvoeringskosten zijn in totaal € 990.000.

7. Caribisch Nederland

*De leden van de **Groep Markuszower** vragen waarom dit wetsvoorstel geen directe gevolgen heeft voor Caribisch Nederland en of vergelijkbare inkomensondersteunende regelingen daar bestaan.*

De Wet op het kindgebonden budget is niet van toepassing in Caribisch Nederland. Gezinnen in Caribisch Nederland ontvangen ondersteuning via de Kinderbijslagvoorziening BES. Daarom heeft dit wetsvoorstel geen directe gevolgen voor gezinnen in Caribisch Nederland.

8. Regeldrukeffecten, waaronder gevolgen voor burgers

De leden van de D66-fractie constateren dat Dienst Toeslagen constateert dat er een vergrote kans is op (hoge) terugvorderingen door een steilere afbouw. Welke maatregelen treft de regering om dit risico te verkleinen, zo vragen deze leden.

Dienst Toeslagen zet zich zoals altijd in om terugvorderingen te voorkomen door bijvoorbeeld het voorschot tijdig te stoppen. Naast de bestaande maatregelen, worden geen aanvullende maatregelen getroffen.

De leden van de Groep Markuszower vragen of de regering erkent dat wijzigingen in toeslagenregelingen leiden tot meer onzekerheid voor gezinnen doordat voorschotten achteraf kunnen afwijken van het definitieve recht.

¹³ Kamerstuk 335507.

Met het uitkeren van voorschotten houdt Dienst Toeslagen rekening met aangepaste wetgeving. Daarnaast informeert Dienst Toeslagen ouders actief over de wijziging. Als gevolg van de voorschotsystematiek kunnen voorschotten achteraf afwijken van het definitieve recht, dit kan tot terugvorderingen leiden. Dit kabinet wil het toeslagenstelsel stapsgewijs vereenvoudigen, waaronder het verkleinen van het risico op terugvorderingen.

De leden van de Groep Markuszower vragen hoeveel extra bezwaar- en beroepsprocedures worden verwacht als gevolg van dit wetsvoorstel. Voorts vragen deze leden hoeveel burgers naar verwachting met terugvorderingen te maken krijgen als gevolg van schommelingen in inkomen rondom de grens van € 60.000.

Voor zowel het verliezen van recht op kindgebonden budget, als een lager recht op kindgebonden budget verwacht Dienst Toeslagen naar aanleiding van dit wetsvoorstel circa 800 bezwaren en circa 50 beroepschriften. Ook wordt er gevraagd hoeveel burgers naar verwachting met terugvorderingen te maken krijgen als gevolg van schommelingen in inkomen rondom de grens van € 60.000. Dienst Toeslagen keert op basis van een inschatting van het inkomen een voorschot uit. In de praktijk betekent dit dat boven het afbouwpunt ongeveer de helft een (iets) te laag en de andere helft een (iets) te hoog wordt ingeschat qua inkomen. Op basis van een ruwe schatting zijn er 100.000 huishoudens met kindgebonden budget met een draagkracht tussen € 55.000 en € 65.000. Dit betekent dat er grofweg circa 50.000 nabetalingen en 50.000 terugvorderingen zullen ontstaan. Bijvoorbeeld wanneer iemand een inkomens-onderschatting heeft van € 8.000 zal dit momenteel leiden tot een terugvordering van € 600. Na inwerkingtreding van dit wetsvoorstel zal deze terugvordering € 1.000 bedragen.

9. Toetsing en consultatie

*De leden van de **SGP-fractie** lezen in de Uitvoeringstoets dat het wetsvoorstel uitvoerbaar is, mits er wordt geaccepteerd dat er een vergrote kans is op (hoge) terugvorderingen. De mate en hoogte van deze terugvorderingen wordt echter niet gekwantificeerd. Graag ontvangen deze leden meer kwantitatieve duiding van deze terugvorderingen, zowel in aantallen als in hoogten.*

Zoals beschreven in het antwoord op de vraag hierboven zijn er circa 100.000 huishoudens met kindgebonden budget met een draagkracht tussen € 55.000 en € 65.000 en zullen er op basis van een ruwe schatting 50.000 nabetalingen en 50.000 terugvorderingen zijn. Doordat de inkomens-gevoeligheid toeneemt van 7,5% naar 12,5%, zullen deze terugvorderingen naar verwachting circa 2/3 hoger worden dan dat ze in de huidige systematiek zijn. Bijvoorbeeld wanneer iemand een inkomens-onderschatting heeft van € 8.000 zal dit momenteel leiden tot een terugvordering van € 600. Na inwerkingtreding van dit wetsvoorstel zal deze terugvordering € 1.000 bedragen.

*De leden van de **ChristenUnie-fractie** lezen in het coalitieakkoord dat de regering voornemens is om gezinnen te ondersteunen en meer zekerheid te geven, onder andere door het verminderen van het risico op terugvorderingen. Echter blijkt uit de consultatie dat de Dienst Toeslagen een grotere kans op (hoge) terugvorderingen verwacht door een steilere afbouw. De verwachting is dat het aantal terugvorderingen na twee jaar kleiner is, maar dat de hoogte van de terugvorderingen toe kan nemen. Deze leden vragen de regering of er alleen de ambitie is om het risico op terugvorderingen te verminderen, of dat er ook wordt gekeken naar de hoogte van terugvorderingen.*

Dienst Toeslagen zet zich op verschillende manieren in om terugvorderingen zoveel mogelijk te voorkomen zowel qua hoogte als qua aantal. Burgers worden zo goed als mogelijk geïnformeerd via informatie op de website van Toeslagen, communicatiecampagnes en de Toeslagen app. Burgers worden gevraagd hun gegevens zo actueel mogelijk te houden. Daarnaast kunnen burgers ook persoonlijk worden geattendeerd en gevraagd worden om hun inkomen te controleren en eventueel aan te passen. In sommige situaties worden ook wijzigingen voor de burger gedaan.

*De leden van de **Groep Markuszower** verzoeken de regering om alle uitvoeringstoetsen van de Dienst Toeslagen integraal openbaar te maken indien deze nog niet volledig openbaar beschikbaar zijn.*

De uitvoeringstoets van dit wetsvoorstel is per 22 april 2026 openbaar gemaakt. Alle voorgaande uitvoeringstoetsen zijn reeds openbaar gemaakt.

De leden van de Groep Markuszower vragen daarnaast welke kritiekpunten uitvoeringsinstanties hebben geuit over de uitvoerbaarheid van dit wetsvoorstel.

Vanuit Dienst Toeslagen is meegegeven dat er door dit wetsvoorstel een vergrote kans is op (hoge) terugvorderingen door de steilere afbouw. Daarbij is aangegeven dat dit haaks staat op de doelstelling van Dienst Toeslagen om (hoge) terugvorderingen te voorkomen.

Voorts vragen deze leden of maatschappelijke organisaties, belangenorganisaties voor gezinnen of armoedeorganisaties hebben gewaarschuwd voor negatieve effecten van deze maatregel op middeninkomens. Het Nationaal Fonds Kinderhulp heeft gereageerd op het wetsvoorstel. De meegegeven aandachtspunten zijn uitgewerkt in de memorie van toelichting.

10. Evaluatie

*De leden van de **Groep Markuszower** vragen binnen welke termijn de regering voornemens is deze wetswijziging te evalueren. Deze leden vragen of daarbij specifiek zal worden gekeken naar:*

- *arbeidsparticipatie;*
- *marginale druk;*
- *terugvorderingen;*
- *schuldenproblematiek;*
- *koopkrachteffecten voor gezinnen.*

Het beleid gericht op de tegemoetkoming van ouders wordt eens in de vier tot zeven jaar periodiek geëvalueerd. De huidige aanpassingen van het kindgebonden budget zullen onderdeel uitmaken van de volgende evaluatie. Daarbij zal ook de vraag naar de doeltreffendheid en doelmatigheid aan de orde komen, waaronder genoemde punten geschaard kunnen worden.

11. Overgangsrecht en inwerkingtreding

*De leden van de fractie van de **SGP-fractie** lezen dat de beoogde datum van inwerkingtreding 1 januari 2027 is. De leden wijzen erop dat deze termijn ambitieus is, mede gezien het stadium waarin het wetsvoorstel zich thans parlementair bevindt. Voor welke datum moet het wetsvoorstel volgens het kabinet door beide Kamers aanvaard zijn, om de beoogde inwerkingtreding te halen?*

Daarnaast wijzen de leden van de SGP-fractie erop dat de beoogde datum van inwerkingtreding hoe dan ook zal betekenen dat gezinnen kort voor deze datum pas duidelijkheid kunnen krijgen over de hoogte van het kindgebonden budget waar zij recht op hebben. Waarom is er niet voor een latere inwerkingtreding gekozen? Hoe kunnen gezinnen anticiperen om de voorgenomen bezuiniging?

*De leden van de **Groep Markuszower** vragen waarom is gekozen voor de voorgestelde datum van inwerkingtreding.*

Daarnaast vragen de leden van de Groep Markuszower of gezinnen tijdig en actief worden geïnformeerd over de gevolgen voor hun besteedbaar inkomen.

Voor Dienst Toeslagen dient uiterlijk op 1 oktober 2026 duidelijkheid te zijn of het wetsvoorstel doorgaat. De planning is erop gericht tijdig uitvoering te geven aan de maatregel, zodat de beoogde budgettaire effecten vanaf 1 januari 2027 gerealiseerd kunnen worden. Op de website van Dienst Toeslagen wordt toegelicht wanneer er wel/geen recht op kindgebonden budget bestaat. Daarnaast wordt bij de jaarovergang een pagina toegevoegd met extra informatie over de wijzigingen in het komende jaar. Daarin wordt de burger geïnformeerd over het extra knikpunt en de gevolgen daarvan. De doelgroep die het recht op kindgebonden budget verliest, zal daarover tijdens het voortzetten van de toeslag naar het komende jaar persoonlijk geïnformeerd worden. De datum van 1 januari 2027 past bij het kalenderjaar en het toeslagen-/berekenningsjaar. Een latere datum binnen het jaar zou uitvoeringstechnisch onwenselijker zijn, omdat binnen één berekeningsjaar dan met verschillende regimes zou moeten worden gewerkt. Ook is 1 januari het vaste verandermoment. Bij de totstandkoming van het wetsvoorstel is aandacht besteed aan de noodzaak van overgangsrecht. Afzonderlijk overgangsrecht wordt niet noodzakelijk geacht omdat het wetsvoorstel niet leidt tot een grote inkomensterugval. Het kindgebonden budget wordt via de afbouwsystematiek verminderd. Ook wordt verwacht dat de hogere inkomensgroepen die minder of geen kindgebonden budget gaan ontvangen, in staat zijn de kosten van primaire levensbehoeften voor hun kinderen zelfstandig te dragen.

De Minister van Werk en Participatie,
A.A. Aartsen